SOSTEn lausunto:

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain ja toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 27.5.2025

Yleiset huomiot

- **Julkista perusterveydenhuoltoa tulee kehittää pitkäjänteistä**, jotta vähenevät resurssit saadaan järkevään, vaikuttavaan ja kustannusvaikuttavaan käyttöön.
- **Resurssit tulisi kohdistaa hyvinvointialueiden perusterveydenhuollon rahoitukseen ja sitä kautta julkisen perusterveydenhuollon hoitoon pääsyn vahvistamiseen.** Terveydenhuoltoon osoitettu julkinen rahoitus tulisi hahmottaa kokonaisuutena ja kohdentaa sen mukaan, mistä saadaan suurin hyvinvointi- ja terveyshyöty.
- **SOSTE pitää tärkeänä esityksen tavoitetta perusterveydenhuollon saatavuuden parantamiseksi ja hoitojonojen purkamiseksi**. Hoitoonpääsyä kuitenkin vaikeutettiin hiljattain, kun hoitotakuuaikaa pidennettiin.
- Julkisten varojen siirto yksityiselle terveydenhuoltosektorille **heikentää hyvinvointialueiden mahdollisuuksia kehittää julkista perusterveydenhuoltoa**. Esitys lisäisi entisestään terveydenhuollon resurssien päällekkäistä käyttöä.

SOSTE

Hoitoon pääsy ja hoidon jatkuvuus

- Suoriteperusteisesti rahoitetun mallin kautta **saadaan lisättyä lääkärikäyntejä, mutta ei välttämättä vaikuttavuutta tai kustannusvaikuttavuutta**. Yli 65-vuotiaiden pitkäaikaissairauksia hoidetaan julkisella puolella usein moniammatillisesti. Esityksessä moniammatillisuuden elementti sekä yhteys sosiaalipalveluihin puuttuisi.
- **Kela-korvausmalli ei kevennä julkisen terveydenhuollon kuormitusta.** Hyvinvointialueiden työ painottuisi yhä enemmän sosioekonomisesti heikommassa asemassa olevien, pitkäaikais- tai monisairaiden henkilöiden hoitoon. Mikäli potilas tarvitsee laajempia laboratorio- tai kuvantamistutkimuksia, tutkimusten kustannukset potilaalle nousevat ja osa potilaista siirtynee takaisin julkiselle puolelle.
- **Hoidon jatkuvuuden näkökulmasta omalääkärimallia tulisi kehittää**. Terveyskeskusten nykyinen lääkärimäärä ja kolmeen kuukauteen pidennytty hoitotakuu asettavat mahdottomat reunaehdot sen toteutukselle.
- **Yksityisen terveydenhuollon palveluita ei ole yhtäläisesti saatavilla alueittain.** Niitä on vähemmän saatavilla pienillä paikkakunnilla sekä Itä- ja Pohjois-Suomessa.

Henkilöstö ja hintakatto

- Esityksen ei arvioida aiheuttavan merkittävästi henkilöstön siirtymistä julkiselta sektorilta yksityiselle. Lausuntopalautteessa **hyvinvointialueet pitivät kuitenkin todennäköisenä henkilöstösiirtymiä yksityiseen terveydenhuoltoon tai** julkisessa terveydenhuollossa työskentelevien **lääkärien osa-aikatyön lisääntymistä** siten, että he tekevät osan työstään yksityisellä sektorilla.
- Kokeneiden lääkäreiden siirtyminen yksityiselle sektorille **vaarantaa omalääkärimallin kehittämisen julkisessa terveydenhuollossa**. Omalääkärimallia ei voi rakentaa vastavalmistuneiden ja erikoistuvien lääkärien varaan eikä hoidon jatkuvuus toteudu määräaikaisten ja vuokralääkärien avulla.
- **SOSTE kannattaa yleislääkärikäynnille ja tutkimuksille asetettua hintakattoa**, joka estää Kela-korvausten valumista palveluntuottajien perimiin hintoihin kuten aiempien korvausten korostusten kohdalla on käynyt.
- SOSTE kannattaa esitystä, jossa ehdotettavien lääkärinpalkkioiden, tutkimuksen ja hoidon korvausten omavastuuosuudet huomioitaisiin muina perusmenoina toimeentulotukea myönnettäessä.

SOSTE

Lisätietoja:

Edunvalvontapäällikkö Anne Perälahti

anne.peralahti@soste.fi, p. 050 411 1734

Erityisasiantuntija Minttu Ojanen

minttu.ojanen@soste.fi, p. 050 462 3347